

Plan- och genomförandebeskrivning

Detaljplan för område vid Sjövägen m.m.

inom stadsdelen Råsunda, upprättad i februari 2012

Handlingar

Från och med 2 maj 2011 gäller en ny plan- och bygglag. Denna detaljplan påbörjades innan dess och är därmed, enligt övergångsreglerna, upprättad i enlighet med Plan- och bygglagen 1987:10.

Till detaljplanen hör utöver denna plan- och genomförandebeskrivning:

- plankarta med bestämmelser

Som bilaga finns en Antikvarisk inventering (Antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen, Solna, 2010-11-15) genomförd av Stockholms byggnadsantikvarier AB.

Bakgrund

I det kulturminnesvårdsprogram för Solna som togs fram år 1988 gjordes en kulturhistorisk utvärdering av bebyggelsen inom Råsundas villaområden. Man kom då fram till att flertalet av villorna längs Sjövägen hade kulturhistoriskt eller stort kulturhistoriskt värde. Villan på fastigheten Svanen 1 bedömdes vara byggnadsminnesvärd.

2005 inkom en ansökan om förhandsbesked för delning av fastigheten Ejdern 5 och ombyggnad av enbostadshus till dubbla parhus. Förslaget remitterades till kultur- och fritidsförvaltningen som med kommunantikvarisk kompetens avstyrkte förslaget med hänvisning till områdets och fastighetens kulturhistoriska värden. Med hänvisning till detta beslutade byggnadsnämnden (2005-04-13) att låta meddela att bygglov inte kommer att medges samt gav stadsarkitektkontoret i uppdrag att ändra detaljplanen i den omfattning och på ett sådant sätt att de kulturhistoriska värdena tas tillvara. Det negativa förhandsbeskedet överklagades och Länsstyrelsen upphävde byggnadsnämndens beslut med anledning av att detta inte hade motiverats i protokollet. Någon delning av fastigheten Ejdern 5 har dock sedan inte genomförts och inte heller någon ombyggnad till parhus.

I Solnas översiktsplan som antogs 2006 utgör *Villabebyggelsen i norra Råsunda* en sammanhängande kulturhistoriskt värdefull miljö.

Mot bakgrund av de ansökningar som inkom till byggnadsnämnden avseende delning av fastighet (fastigheten Ejdern 5) samt förändrad användning (fastigheten Svanen 1) beslutade Byggnadsnämnden 2006 att ge stadsarkitektkontoret i uppdrag att ta fram en utredning där områdets kulturhistoriska status bedöms. Därefter skulle en redovisning av utredningen ske samt förslag ges på hur frågorna skulle hanteras fortsättningsvis. Den 15 september 2010 fick stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram en detaljplan för området vid Sjövägen.

Plansamråd av förslaget ägde rum under tiden 3 februari till 21 mars 2011. Synpunkter från samrådet finns sammanfattade i en samrådsredogörelse, 2011-11-15. Stadsbyggnadsnämnden beslutade sedan den 7 december 2011, § 129, att ställa ut den justerade detaljplanen. Detaljplaneförslaget har varit utställt för granskning i Solna Forum, stadshusgången 2, och på stadsbiblioteket i Solna centrum under tiden 9 januari – 30 januari, 2012.

Antikvarisk inventering

En antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen, har tagits fram (2010-11-15) av Stockholms byggnadsantikvarier AB. I inventeringen beskrivs hur byggnaderna i området är ett tydligt exempel på den utveckling som skedde inom arkitekturen under 1900-talet. Inom området finner man ett brett spektra av arkitekturstilar som sträcker sig från det tidiga 1900-talets nationalromantik över till 1930-talets funktionalism och vidare till 1940- och 50-talens mer detaljarbetade modernism. Flera av villorna i området är tidstypiska och välbevarade representanter för sin tid. Hög kvalitet i utförande och bevarade tidstypiska byggnadsdetaljer utmärker byggnaderna. Vissa av kvarteren har en sammanhållen arkitektur där bebyggelsen och placeringen på tomten är enhetlig.

I inventeringen görs bedömningen att byggnaderna inom det inventerade området längs Sjövägen, Ellenhillvägen samt Råstavägen sammantaget har ett högt kulturhistoriskt värde. Främst är det byggnadernas arkitektur med ursprunglig utformning samt deras placering i terrängen och på tomterna som ger området dess höga värde. Fastigheten Svanen 1 bedöms som oersättlig (blåmarkerad) och bedöms motsvara fordringarna för byggnadsminne enligt kulturminneslagen. Ett flertal villor bedöms som värdefulla (grönmarkerade) enligt PBL 3:12 *”Byggnader som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär får inte förvanskas”*. Några villor bedöms ha en positiv betydelse för området (gulmarkerade) och/eller är av visst kulturhistoriskt värde.

Planens syfte

Detaljplanens syfte är att skydda de kulturhistoriska värdena i området. Detaljplanen ska säkerställa att förändringar inte påverkar områdets eller enskilda byggnaders kulturhistoriska värde negativt.

Planområde

Planområdets avgränsning.

Behov av miljöbedömning

När nya detaljplaner upprättas ska kommunen alltid ta ställning till om en miljöbedömning för planen behövs eller inte, en så kallad behovsbedömning. En miljöbedömning ska göras om genomförandet av planen kan antas leda till betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas enligt bestämmelserna i Miljöbalken.

Detaljplanens syfte är att skydda de kulturhistoriska värdena i området. Planen innebär inga förändringar i området. Planens genomförande kan därmed inte antas leda till betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt bestämmelserna i Miljöbalken har därför inte upprättats.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

I Solnas översiktsplan som antogs 2006 utgör *Villabebyggelsen i norra Råsunda* en sammanhängande kulturhistoriskt värdefull miljö. I översiktsplanen står skrivet: ”Det finns ett antal miljöer i Solna där helheten är viktig. Det rör ofta miljöer som är enhetliga och goda representanter för sin tid. Inom de utpekade områdena gäller alltid PBL 3 kap 12§. Allt eftersom detaljplaner upprättas bör byggnader eller områden som är särskilt värdefulla tas med och skyddas genom planläggning”.

Detaljplanens syfte stämmer överrens med översiktsplanen. Detaljplanen ligger i linje med kulturminnesvårdsprogrammet och reglerar endast befintliga förhållanden varför ett program till detaljplan inte tagits fram.

Råstasjön med omkringliggande parkområde är i Översiktsplan 2006 utpekad som ett viktigt rekreations- och naturområde. Råstasjön är också en viktig rastplats för fåglar med dess natur- och parkstränder.

Detaljplaner

Största delen av området omfattas av stadsplan för Råsunda, 0401/1934. Planen anger bostadshus i högst två våningar till en höjd av högst 7,6 meter.

För mindre delar av området gäller detaljplanerna 0401/1936 och 0414/1975. Dessa anger gata respektive park och natur.

För hela området gäller tilläggsplan för del av Råsunda P09/3. Denna anger att vind och souterrängvåning får inredas till bostad efter prövning av stadsbyggnadsnämnden. Detaljplanen anger också att inom områden med beteckning Ö (vilket gäller inom aktuell detaljplan) får endast två lägenheter per fastighet inredas.

Fastighetsplaner

För området finns fastighetsplaner från 1935 och 1936.

Övriga kommunala beslut

Med anledning av att ansökningar inkommit till byggnadsnämnden avseende delning av fastighet (fastigheten Ejdern 5) samt förändrad användning (fastigheten Svanen 1) beslutade byggnadsnämnden 2006 att ge stadsarkitektkontoret i uppdrag att ta fram en utredning där områdets kulturhistoriska status bedöms. Därefter skulle en redovisning av utredningen ske samt förslag ges på hur frågorna hanteras fortsättningsvis. En antikvarisk inventering (*Antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen, Solna, 2010-11-15*) har sedan dess upprättats av Stockholms byggnadsantikvarier AB. För att skydda de kulturhistoriska värdena i området beslutade stadsbyggnadsnämnden 2010-09-15 att ta fram ett förslag till detaljplan för området vid Sjövägen.

Förutsättningar och förändringar

Stadsbild

Sjövägen kantas av villor från framförallt första hälften av 1900-talet. Närmast Sjövägen ligger villorna på relativt plana tomter i slutningen ner mot Råstasjön. Söder om Sjövägen har en del villor börjat klättra upp på höjden mot Näckrosvägen, Råsunda kyrka och vattentornet. Fastigheterna är i huvudsak mellan 1000 och 1300 kvadratmeter och ofta avgränsade med låga smidesstaket eller häckar. Området präglas av en rik växtlighet, både inom fastigheterna och inom gatu- och parkmark. Lindallén utmed Sjövägen är starkt bidragande till detta. På flera ställen finns släpp mellan villatomterna med parkmark som innebär kopplingar i nord-sydlig riktning ner mot Råstasjöns slingrande promenadstigar.

I stadsplanen från 1934 har man utgått från och tillvaratagit terrängens naturliga variationer i sluttningen ner mot Råstasjön. Centralt på Sjövägen ligger Svanen 1 och Ellenhill 7 mittemot varandra i en tvär axel mot gatan. Vissa av kvarteren, till exempel Måsen, Anden och Ejdern, har en sammanhållen arkitektur där bebyggelsen och placeringen på tomterna är enhetliga.

Bestämmelser i ny detaljplan:

I området som helhet är bebyggelsens utformning och placering samkomponerad med naturen. Byggnadernas placering på tomterna är en viktig del av områdets karaktär. För att behålla områdets karaktär är det viktigt att områdets tomtstorlekar bevaras och inte styckas av. Detaljplanen föreskriver därför det antal fastigheter som får finnas inom varje kvarter. Planen föreskriver också friliggande hus, endast en huvudbyggnad per fastighet samt max två lägenheter per fastighet. Dessa bestämmelser ska säkerställa att områdets karaktär och kulturhistoriska värde som villamiljö bevaras.

För att bevara stadsbilden i området finns olika typer av placeringsbestämmelser på detaljplanen. Dels har prickmark, d v s mark som inte får bebyggas, använts för att bevara bebyggelsens placering. Utmed delar av Sjövägens norra kant innebär befintlig placering av bebyggelsen på tomterna en sammanhållen och enhetlig stadsbild. Detta gäller bebyggelse inom kvarteren Måsen och Ejdern. Här har placeringsbestämmelse införts. Dessa innebär att byggnader ska placeras i egenskapsgräns mot gata (p1 och p2) samt att byggnadens långsida ska placeras mot gata (p1).

För att bevara öppenheten mellan fastigheterna finns en bestämmelse som föreskriver att plank mellan fastigheter inte får uppföras.

Bestämmelsen att komplementbyggnad ska placeras minst en meter från fastighetsgräns syftar till byggnaderna ska kunna underhållas inom egen fastighet. Det finns i dagsläget komplementbyggnader som är sammanbyggda över fastighetsgränsen. Bestämmelsen är utformad så att detta tillåts.

Antal våningar, två, och byggnadshöjd, 7,6 m, har också reglerats med syfte att behålla områdets skala och stadsbild.

Bebyggelse

Villorna inom området uppfördes framförallt under 1900-talets första hälft. Byggnaderna i området är ett tydligt exempel på den utveckling som skedde inom arkitekturen under 1900-talet. Inom området finner man arkitekturstilar som sträcker sig från 1930-talets funktionalism till 1940- och 50-talens mer detaljarbetade modernism.

Inom området märks en särskild arkitekturstil med drag av 1920-tals klassicism och funktionalism med sydländska, medelhavsinspirerade drag. Svanen 1 ritad av arkitekt Carl Åkerblad 1933 är det första exemplet och sedan följer ett stort antal villor (17 st) ritade av byggnadsingenjör Elis T Pålskog. Elis T Pålskog som var anställd vid Råsundabolaget ritade även sin egen villa i området. Utmärkande är låga valmade tak, släta vita fasader med rader av franska fönster och generöst tilltagna altaner.

Den tidiga funktionalismen karaktäriseras av att husen komponeras som geometriska ytor och volymer. Fasaderna var släta, oftast utförda i kalkputs i ljusa färger. Taken gjordes svagt sluttande utan taksprång och fönstren dimensionerades fritt, ofta som

fönsterband. Långa plåtbalkonger och altaner blev vanliga. Flera av husen har fina detaljer i kopparplåt.

Under 40-talet mjukades funktionalismen upp, enhetligheten ersattes av ökad variation och friare färg och materialval. En mer varierad detaljutformning där hantverket fick synas i till exempel mönstermurning blev ett vanligt inslag i arkitekturen, man arbetade mycket med materialverkan. Tegel och spritputs eller slätputs blev de dominerande fasadmaterialen och sadeltaken blev åter vanliga.

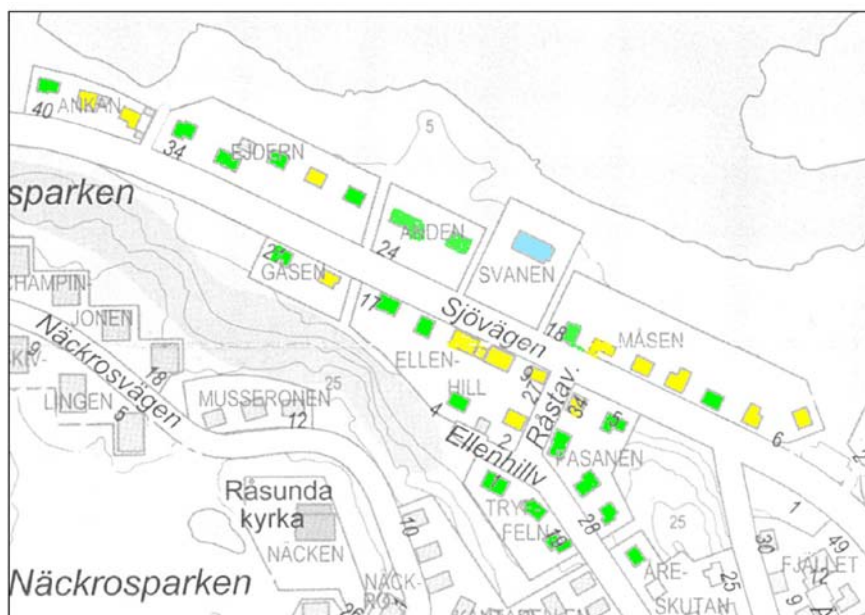
Enligt *Antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen*, (Stockholms Byggnadsantikvarier 2010-11-15) finns det arkitektoniska värdena främst i byggnadernas volymer, fasadmaterial samt deras genomarbetade byggnadsdetaljer. Flera av villorna i området är tidstypiska och välbevarade representanter för sina respektive tillkomsttider. Hög kvalitet i utförande och bevarade tidstypiska byggnadsdetaljer utmärker dem. Vissa av kvarteren har en sammanhållen arkitektur där bebyggelsen och placeringen på tomten är enhetlig.

Antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen, (2010-11-15) klassificerar fastigheterna med syfte att tydliggöra de kulturhistoriska värdena. En helhetsbedömning av fastigheten, där den mest kulturhistoriska delen varit styrande, ligger till grund för vilken färgmarkering byggnaden fått. Tre färgkategorier används:

Blå: Fastigheter med bebyggelse vars kulturhistoriska värde motsvarar fordringarna för byggnadsminne i kulturminneslagen. Byggnadsminnen samt kyrkobyggnader skyddade enligt 4 kap i kulturminneslagen.

Grön: Fastighet med bebyggelse som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Gul: Fastighet med bebyggelse av positiv betydelse för stadsbilden och/eller av visst kulturhistoriskt värde.

Karta över kulturhistoriskt värdefulla byggnader hämtad ur *Antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen, Solna*, (Stockholms Byggnadsantikvarier 2010-11-15).

Svanen 1

Svanen 1 har i *Antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen, Solna, (Stockholms Byggnadsantikvarier 2010-11-15)* tillmätts ett extra högt kulturhistoriskt värde, den bedöms motsvara fordringarna för byggnadsminne i kulturminneslagen. Motiveringen är följande:

”Området Sjövägen är en viktig historisk länk i Råsundas och Solnas framväxt och utveckling under 1900-talet. Fastigheten Svanen 1 har ett extra stort historiskt och symboliskt värde i det sammanhanget då byggnaden uppfördes åt Helge Werner, Råsundabolagets vd, och ritades av arkitekt Carl Åkerblad vid Råsundabolagets arkitektkontor. Werner själv var också aktiv i utformning av byggnaden. Werners, eller kanske Råsundabolagets, betydelse avspeglas i tomtens centrala läge och sin storleksmässiga dominans utmed Sjövägen. I överensstämmelse med tomtens storlek har också villan givits större dimensioner än de omgivande villorna samt en palatsliknande placering, väl indragen från gatan. Byggnaden har också en annorlunda orientering än övrig bebyggelse då den vänder huvudentrén och framsidan mot vattnet och trädgården mot Sjövägen utgör byggnadens baksida. Byggnaden har ett högt arkitektoniskt värde och är en ovanligt välbevarad representant för den villa- och arkitekturstil som särskilt förknippas med Sjövägen.

Svanen 1 tycks också ha varit stilbildande för de villor som kom att uppföras efter ritningar av Elis T Pålskog i angränsande kvarter. Byggnaden uppvisar en elegant blandning av 1920-talsklassicism med inslag av funktionalism och tydlig inspiration av arkitektur från medelhavsområdet. Ursprungliga detaljer finns också bevarade såsom de stora kopparportarna mot vattnet, stentrappor, balustrader med mera.”

Bestämmelser i ny detaljplan samt Råd och riktlinjer:

Huvudbyggnader bör inte rivas och deras exteriör får inte förvanskas, ursprunglig karaktär ska bevaras. En bestämmelse k1, ändring av huvudbyggnaden får inte förvanska dess ursprungliga karaktär avseende tak- och fasadmateriell samt färgsättning, finns på plankartan och gäller samtliga fastigheter. Bestämmelsen är formulerad för att fungera för de olika villorna som delvis uppförts i olika arkitekturstilar under första delen av 1900-talet. Bestämmelsen är också kompletterad med att ursprungliga byggnadsdelar så långt som möjligt ska bevaras och att vid eventuellt byte ska utformningen vara lik ursprunglig. Den funktionalistiska arkitekturen har ofta få och sparsmakade detaljer och det är viktigt att behålla de som finns, exempelvis; balkonger, skärmtak, räcken, fönster, ytterdörrar och andra ursprungliga byggnadsdetaljer.

Bestämmelse f1 och f2 finns också på plankartan. Dessa reglerar att tillbyggnad endast får ske så att den tydligt underordnas ursprungsbyggnaden. Ursprungsbyggnaden ska vara tydligt läsbar. Eventuell tillbyggnad ska hålla sig inom ursprungsbyggnadens fasadliv och inte i volym eller höjdöverstiga ursprungsbyggnaden. Dessa bestämmelser syftar till att tillbyggnader ska anpassas efter huvudbyggnadens grundkaraktär. Aspekter som bör beaktas är takvinkel, byggnadsmateriell, kulörer och ytskikt. De bör också anpassas till skalan i omgivningen så att de inte blir för dominerande i området. Det som skiljer f1 från f2 är att f1 föreskriver att tillbyggnaden inte får ske på den fasad som vetter mot gatan. På Ellenhill 7, som inte ansluter direkt mot någon gata men som tydligt vänder sig mot Sjövägen, ska denna bestämmelse tolkas att tillbyggnad inte får ske på fasad mot Sjövägen. F1 finns på de fastigheter där det ansetts olämpligt att bygga till mot gata.

Fastigheten Svanen 1 har höga kulturhistoriska värden. Fastigheten har bedömts motsvara fordringarna för byggnadsminne i kulturminneslagen. Planen anger q1 för fastigheten. Huvudbyggnaden får inte rivas. Huvudbyggnadens ursprungliga exteriör får inte förvanskas. Ursprungliga tak- fasadmateriäl samt färgsättning ska bevaras. Ursprungliga detaljer; fönster, fönsterdörrar, koppardörrar, balustrader, smidesstaket på balkong liksom detalj vid takfot ska bevaras. Vid ev. byte/renovering av byggnadsdelar ska utformningen av dessa vara lik de ursprungliga.

När aktuellt planarbete inleddes fanns i kvarteret Svanen endast en fastighet, Svanen 1. Trots pågående planarbete, och vetskapen om planarbetets intentioner, genomfördes en avstyckning av ytterligare två fastigheter, Svanen 2 och Svanen 3. Fastighetsbildningen vann laga kraft i slutet av november 2010. Byggnadens placering och orientering på den ursprungliga fastigheten med sitt utmärkande läge och sin dominerande storlek, är starkt bidragande till kvarterets höga kulturhistoriska värde. Därför är inte ny bebyggelse inom kvarteret Svanen lämplig. Svanen 2 och 3 har prickmarkerats i detaljplanen, dvs. de får inte bebyggas.

För att underlätta återställande av byggnader till ursprungsutförande har bygglovbefrielse getts för återställande till ursprungliga tak- och fasadmateriäl inom hela planområdet.

För att ta tillvara och skydda de kulturhistoriska värdena som villamiljön har som helhet samt de enskilda byggnaderna bör följande hänsyn tas vid vård, underhåll och renovering:

- Tomternas karaktär bör behållas. Hit hör befintliga låga smidesstaket ofta med individuellt utformade grindar och gjutna stolpar av betong, stenläggningar och/eller grusade gångar. Utmärkande är också häckar, äppelträd och andra större träd.
- Utvändig tilläggsisolering bör undvikas då det påverkar byggnadernas utseende och karaktär negativt. Grundintrycket blir ofta klumpigare och proportioner mellan tak, fasad och sockel förrycks. Om smärre tilläggsisoleringar ändå genomförs ska fönster och dörrar flyttas ut så att de hamnar på samma nivå i fasadlivet som före tilläggsisoleringen. Anslutningar kring takfot, socklar, balkonger med mera ska också vara lösta på ett varsamt sätt så att inte karaktären förvanskas.
- Takkupor och takfönster i takfallen kan i vissa fall utföras mot gårdssidan. Placeringen och utformningen är betydelsefull och får studeras i varje enskilt fall. Ytterligare beskrivning vid eventuell vindsinredning finns i tilläggsplan för del av Råsunda P09/3.
- Många tak i området har en flack takvinkel vilket gör att kupor inte kan utföras på ett varsamt sätt då kuporna blir mycket dominerande. Takaltaner ska helt undvikas.

Park och natur

Råstasjön med omkringliggande parkområde är ett viktigt rekreations- och naturområde. Råstasjön är också en viktig rastplats för fåglar med dess natur- och parkstränder. Mellan några fastigheter på Sjövägen finns släpp med parkmark som binder samman Sjövägen med strandområdet.

Vid kv. Åreskutan i östra delen av planområdet finns naturmark med en utkiksplats. Denna binds samman med Råstavägen med ett släpp mellan fastigheterna Åreskutan 4 och Fasanen 5.

Naturminnet Råstahällen

Under tidigare delen av 1900-talet fanns det två sätt att skydda natur: nationalpark och naturminne. Naturminnen används för värdefulla naturföremål som varit alldeles för små och utspridda i landskapet för att kunna omfattas av en nationalpark.

Råstahällen består av en rundhäll med tre korsande isräffelsystem av stort vetenskapligt (geologiskt) intresse. Hällen utgör en nyckellokal för tolkning av isrörelserna i Stockholmstrakten under den senaste istiden. Den är väl utnyttjad som exkursionsmål. Naturminnet har en areal av cirka 15 m², vilket motsvarar den del av hällen som ligger blottad på land, men hällen fortsätter även en bit ner i det ofta grumliga vattnet (Naturminnen i Stockholms län, Rapport 2005:01, Länsstyrelsen i Stockholms län, Örjan Hallnäs).

För alla naturminnen gäller regler som förbjuder alla slags åtgärder som kan orsaka skada på naturminnet. För de geologiska naturminnena gäller förbud mot borrhning, sprängning, målning, schaktning och andra typer av markbearbetning, samt eldning, framförande av motorfordon och anläggande av brygga. För varje naturminne finns den fullständiga lydelsen av föreskrifterna i beslutet om dess inrättande som finns hos Länsstyrelsen.

Biltrafik

Biltrafik sker på Sjövägen och Råstavägen. Några fastigheter angörs via kommunal mark. Dessa ytor är främst avsedda som parkändamål för allmänheten men de möjliggör även angöring till intilliggande fastigheter, (område betecknat PARK1 på plankartan).

Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykeltrafik sker utmed Sjövägen och på intilliggande gator. Mellan några fastigheter finns släpp, park respektive naturmark, som möjliggör gångtrafik mellan gatemark och grönytorna vid Råstasjön, Näckrosvägen och vid kv. Åreskutan. Inga förändringar planeras.

Parkering

Parkering ska anordnas inom respektive fastighet.

Miljöfrågor

Detaljplanen syftar till att säkerställa att förändringar i området inte påverkar områdets eller enskilda byggnaders kulturhistoriska värde negativt. Planen ger ingen ytterligare byggrätt i förhållande till gällande plan utan ger i vissa fall ytterligare begränsningar av hur tomten får bebyggas. Avståndet till Hagalunds bangård är så stort att bullernivåerna med marginal underskrider riktvärdena för externt industribuller. Planen medför ingen påverkan på miljön.

Organisatoriska frågor

Huvudmannaskap

Kommunen ska vara huvudman för allmän plats inom planområdet.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 15 år från den dag planen vinner laga kraft.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsplan

För Ankan, Ejdern Anden, Gåsen, Ellenhill, Måsen Fasanen och Tryffeln gäller fastighetsplaner från 1935. För Åreskutan gäller fastighetsplan från 1936. Fastighetsplanerna ska även fortsättningsvis gälla.

Medverkande

Handlingarna har tagits fram av planarkitekt Per Anders Olsson i samverkan med Ann-Christine Källeskog, Sofie Loftenius och Maria Wannberg. Antikvarisk inventering av villamiljön utmed Sjövägen, Solna, 2010-11-15 utfördes av Stockholms byggnadsantikvarier AB genom Sofia Bruto. Slutlig sammanställning av inventeringen gjordes av Eva-Lotta Erlingsson.

Eva Darolf Linnros
Stadsarkitekt/Plan- och byggchef

Per Anders Olsson
Planarkitekt